

2015/1155 AVKØE
23.4
GSM

HAUGALAND TINGRETT

DOM

Avsagt: 16.04.2015

Saksnr: 15-008335MED-HAUG/

Rettsens leder: Dommerfullmektig Bernt Kallevik Dahlsveen

Meddommere: Monica Haraldseid Breitve
Arnfinn Harald Øverland

Den offentlige påtalemyndighet Politadvokat Sveinung Andreas
Andersen

mot

Rune Leander Hansen Advokat Jan Henrik Høines

DOM

Rune Leander Hansen, er født 06.12.1955 og bor i Vikebygd.

Ved tiltalebeslutning utferdiget av Statsadvokatene i Rogaland er han satt under tiltale ved Haugaland tingrett for overtredelse av

Straffeloven § 127 første ledd første straffalternativ

for ved vold å ha søkt å formå en offentlig tjenestemann til å foreta eller unnlate en tjenestehandling eller å hindre ham under en sådan

Grunnlag:

Mandag 23. juni 2014 kl. 10:40 i Vindafjord kommune ved bopel i Vikeveien 1808 i Vikebygd under pågrepelse bet han politibetjent Tommy Eika i høyre underarm.

Hovedforhandling ble holdt 13. april 2015. Tiltalte møtte ikke og saken ble fremmet i hans fravær, jf. det som fremgår av rettsboken. Tiltaltes politiforklaring ble lest opp i medhold av straffeprosessloven § 290.

Retten mottok forklaring fra to vitner, og det ble foretatt slik dokumentasjon som framgår av rettsboken.

Aktor la ned påstand om at tiltalte dømmes i samsvar med tiltalebeslutningen til fengsel i 21 dager. Videre la aktor ned påstand om at tiltalte idømmes sakskostnader etter rettens skjønn.

Forsvarer la ned påstand om at tiltalte frifinnes, subsidiært at han anses på mildeste måte.

Retten vurdering

Basert på bevisførselen under hovedforhandlingen og under hensyn til prinsippet om at all rimelig tvil skal komme tiltalte til gode, legger retten det følgende til grunn som bevist:

Tiltalte var den 23. juni 2014 innkalt til å møte i hovedforhandling i en straffesak som gikk for Haugaland tingrett. Han møtte ikke da saken startet kl. 09.00, og retten besluttet å pågripe ham for avhenting til rettsmøtet.

Politibetjent Tommy Eika og politiførstebetjent Vidar Haraldseid dro ut til tiltaltes bopel i Vikebygd for å avhente tiltalte. De var begge uniformert og brukte uniformert tjenestebil. De påtraff tiltalte på bopel, og forklarte ham at de var der for å avhente ham til rettsmøtet i Haugaland tingrett. De forklarte på et tidlig tidspunkt at det ikke var rom for noen forhandlinger, i den betydning at han måtte følge med dem uansett, frivillig eller om nødvendig med makt.

Basert på tiltaltes politiforklaring legger retten til grunn at tiltalte var kjent med innkallingen til rettsmøtet og at han også forsto bakgrunnen for at polititjenestemennene oppsøkte boligen hans denne morgenen. Tiltalte uttrykte noe motvilje til å bli med patruljen, men gikk etter hvert med på å la seg følge med til politibilen som stod et lite stykke unna huset. Da de kom frem til bilen gav tiltalte uttrykk for at han ønsket å sitte foran. Han ble forklart at han måtte sitte bak i bilen, og ble geleidet dit av politibetjent Eika. Forut for innsettelsen i bilen ble tiltalte forklart at polititjenestemennene rutinemessig, av sikkerhetsmessige årsaker, ville gå igjennom lommene hans. I den forbindelse ba patruljen tiltalte om å overlevere et apparat han hadde i hendene, som for patruljen minnet om, og som senere viste seg å være, et fotokamera. Dette nektet tiltalte å gi slipp på, og patruljen tok dette fra ham med makt. Retten legger til grunn at tiltalte deretter ble noe urolig, og at patruljen vurderte det som nødvendig å ta kontroll på tiltalte ved bruk av håndjern. Retten legger videre til grunn at politibetjent Eika, i samarbeid med politiførstebetjent Haraldseid tok et grep rundt tiltaltes hode og arm som ledd i å forsøke å foreta en kontrollert nedleggelse av tiltalte.

I denne forbindelse, mens de alle fortsatt stod oppreist, observerte politibetjent Eika at tiltalte hadde munnen sin over Eikas arm. Retten legger til grunn at tiltalte ved denne anledningen bet Eika på underarmen på bar hud. I forbindelse med nedleggelsen som fant sted like etter, havnet også de to tjenestemennene i bakken mer eller mindre samtidig med tiltalte. Retten legger til grunn at dette for en stor del skyldtes ulendt terreng der de stod plassert, og at maktbruken dermed fikk et noe økt omfang som følge av at det da ble vanskeligere å få kontroll på tiltalte og påsatt ham håndjern. Retten legger i denne forbindelse til grunn at tiltalte, som lå på magen, forsøkte å skjule hendene sine under kroppen. Politibetjent Eika fikk likevel relativt raskt kontroll på den ene armen og plassert den bak på ryggen. For å søke å frigjøre den andre armen, bøyde ("bendet") Eika armen eller skulderen til tiltalte. Han fikk deretter lagt begge armene bak på tiltaltes rygg og påført ham håndjern. Tiltalte ble deretter lagt i sideleie, før han så, relativt raskt, ble reist opp og plassert inn i bilen.

Tiltalte har i avhør erkjent å ha bitt politimannen, men han har, slik retten forstår forklaringen hans, knyttet bittet til noe senere i hendelsesforløpet ved at han har beskrevet at han da selv lå på bakken med en av eller begge tjenestemennene over seg. Han har forklart at han i denne forbindelse fikk smerter i armen, pusteproblemer og problemer med hjerterytmene. Armen til den ene politimannen kom på et tidspunkt foran munnen til tiltalte,

og han bet ham da for å få vedkommende til å slippe ham. Tiltalte forklarte videre at han fryktet for å dø i den situasjonen som oppstod. Tiltalte har også forklart at han mener han ble dyttet flere ganger av den ene politibetjenten da de var i ferd med å gå mot bilen. Han har ikke erkjent straffeskyld for bittet idet han har vurdert det som et lovlig forsvar mot ulovlig maktbruk.

Ved bevisvurderingen har retten lagt avgjørende vekt på politibetjent Eika sin forklaring, som fremsto som detaljert og som i det vesentlige ble understøttet av forklaringen til politiførstebetjent Haraldseid. Riktignok forklarte Haraldseid at han ikke fikk med seg bittet da det skjedde, og retten legger her avgjørende vekt på Eikas beskrivelse med hensyn til når og hvordan dette fant sted. I samsvar med Eikas forklaring legger retten til grunn at det, utover det som kan betegnes som geleiding/styring, ikke fant sted noen fysiske kraftanstrengelser fra patruljen forut for at Eika foretok det grepet som er beskrevet over.

Retten legger til grunn at tiltaltes bitt ikke var spesielt hardt eller smertefullt, men at det etterlot et mindre merke på politibetjentens arm. Etter rettens oppfatning representerer det utvilsomt, i objektivt henseende, et tilfelle av vold i straffeloven § 127 sin forstand. Retten finner det videre klart at tiltalte ved voldsutøvelsen søkte å hindre en lovlig tjenestehandling. Retten viser herunder til at bittet fant sted i det patruljen forsøkte å få kontroll over tiltalte som ledd i avhentingsoppdraget.

Skyldkravet i straffeloven § 127 er forsett, og det er i og for seg ikke noe krav at gjerningspersonen hadde til hensikt å hindre tjenestehandlingen. På bakgrunn av bevisførselen finner retten det bevist at kravet om forsett er oppfylt, ved at tiltalte var klar over eller i hvert fall regnet det som overveiende sannsynlig at han ved bittet hindret en tjenestehandling.

Retten bemerker for øvrig at den finner det klart at tiltalte ikke befant seg i en nødvergesituasjon. Tjenestemennene gjennomførte en beslutning truffet av retten. Det var dermed ikke tale om noe rettstridig angrep, slik reglene om nødverge forutsetter.

Det hører også under skyldspørsmålet å vurdere om straffeloven § 127 annet ledd kommer til anvendelse. Tiltalte har i sin forklaring til politiet gitt uttrykk for at han mente politimennenes maktutøvelse var unødvendig og uforholdsmessig. Han anmeldte i forbindelse med avhøret politibetjent Eika til Spesialenheten for politisaker. Det er opplyst for retten at denne saken nå er henlagt. Retten kan etter bevisførselen ikke se at tjenestemennene fremviste noen utilbørlig atferd som kan ha dannet foranledning til tiltaltes voldsutøvelse. Retten bemerker her at bittet fant sted på et tidspunkt før han og tjenestemennene havnet i bakken, og følgelig før det ble gjort bendegrep mot armen hans. Retten tilføyer at den etter omstendighetene heller ikke kan se at den etterfølgende maktanvendelsen har vært utilbørlig eller uforholdsmessig.

Både de subjektive og de objektive vilkårene for straffbarhet etter straffeloven § 127, er etter dette til stede. Tiltalte blir å dømme i samsvar med tiltalebeslutningen.

Straffutmåling:

Tiltalte er 59 år gammel. Han er tidligere straffet seks ganger. Fire av dommene ligger langt tilbake i tid og har ikke relevans for nærværende sak. Tiltalte ble ved Gulating lagmannsretts dom av 17. mars 2010 dømt for overtredelse av straffeloven § 132a, § 227 og § 222 til en straff av fengsel i 8 måneder, hvorav 90 dager ble gjort betinget. Ved den nevnte saken fra juni 2014 ble han idømt en bøtStraff for overtredelse av hundeloven.

Ved overtredelser av straffeloven § 127 gjør det seg gjeldende sterke allmennpreventive hensyn. Disse har sin bakgrunn i at polititjenestemenn i kraft av stillingen ofte må oppsøke vanskelige og krevende situasjoner, og at de av den grunn har behov for et særskilt vern på vegne av samfunnet. Langvarig rettspraksis viser at brudd på § 127 som en klar hovedregel skal møtes med ubetinget fengsel. Dette gjelder også for mindre grove overtredelser, jf. bl. a. Rt-2010-1114.

Etter rettens syn foreligger det ikke forhold ved saken som kan begrunne en annen reaksjon enn ubetinget fengsel. Retten finner at straffen passende kan fastsettes til fengsel i 21 dager, slik påtalemyndigheten har påstått.

Retten finner at det skal idømmes saksomkostninger i saken, i samsvar med lovens hovedregel, jf. straffeprosessloven § 436. Basert på opplysninger om tiltaltes økonomi som er gjengitt i Haugaland tingretts dom av 24.06.2014, legger retten til grunn at tiltalte er uføretrygdet med begrenset inntekt. Hensett til dette fastsettes saksomkostningskravet til kr. 1500,-.

Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING

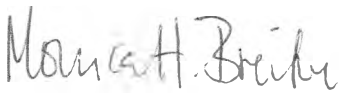
1. Rune Leander Hansen, født 06.12.1955, dømmes for overtredelse av straffeloven § 127 første ledd første straffalternativ til en straff av 21 - tjueen - dager fengsel.
2. Rune Leander Hansen, født 06.12.1955, dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med kr. 1500,- - femtenhundre – innen 2 – to – uker etter forkynnelse av dommen.

Dommen sendes politiet ved aktor for forkynning ved stevnevitne for domfelte. Vedlagt dommen følger "Rettledning til domfelte", opplysning om når dommen anses forkynt og opplysning om ankefrist.

Retten hevet

Bernt Kallevik Dahlsveen

Monica Haraldseid Breitve

Arnfinn Harald Øverland

Ar ²⁰¹⁵ ~~15~~ den 28/4 kl. 13⁴⁵ ble denne dom
lovlig forkynt for domfelte

Rune Leander Hansen

Bekreftet utskrift av dommen med påtegning
om forkynnelsen ble levert.

Han ble gjort kjent med adgangen til å bruke
rettsmidler og fristen for dette.

Han ble spurt om han vedtar dommen.

Han erklærte at han *ikke vedtar*
Rettledning til domfelte i utfylt stand ble levert.

Domfelte ble gjort kjent med betydningen av
betinget dom.

Dette bevitnes i henhold til avgitt forsikring.

RETTLEDNING TIL DOMFELTE

Adgangen til å anke dommen

1. Hvis du vil prøve å få dommen endret ved høyere rett, må du anke dommen innen to uker fra den dag dommen er avsagt eller forkynt, dvs. senest(dato). Det er nok at ankeerklæringen er postlagt innen fristen.
2. Er dommen avsagt av tingretten, kan du **anke til lagmannsretten**. Hvis du mener at du er uskyldig og at retten har vurdert bevisene feil, kan du erklære fullstendig anke, dvs. at du ber om en fullstendig ny prøvelse av saken i lagmannsretten. Du kan også anke over reaksjonsfastsettelsen, over saksbehandlingen eller over lovanvendelsen.
3. Lagmannsretten kan helt eller delvis nekte å behandle anken hvis den enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem. Hvis saken gjelder en forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn seks år, vil anken bare kunne nektes fremmet når retten enstemmig finner at anken gjelder spørsmål av mindre betydning, eller at det ellers ikke er grunn til at anken blir fremmet. Hvis det kun er påstått og idømt bot eller inndragning, kan anken bare fremmes når lagmannsretten finner at særlige grunner taler for det. Dersom den påståtte og idømte bot eller inndragning gjelder et foretak, kan lagmannsretten helt eller delvis nekte å behandle anken bare hvis den enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem.
4. Er dommen avsagt av lagmannsrett, kan den **ankes til Høyesterett**. Det kan ikke ankes over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet. Høyesteretts kjæremålsutvalg må samtykke i at en anke fremmes for Høyesterett. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få den prøvet i Høyesterett.
5. Når du erklærer anke, må du si fra om det er skyldspørsmålet du anker over, eller om det er reaksjonsfastsettelsen eller andre feil ved dommen. Du må også si fra om det er hele dommen som ankes, eller bare deler av den. Omfatter begjæringen avgjørelse om inndragning eller mortifikasjon, må også dette nevnes. Gjelder anken saksbehandlingen, må du dessuten angi hvilken feil du mener er gjort. Helst bør du også forklare nærmere hvorfor du mener at dommen er gal.
6. Forsvareren eller annen advokat kan gi råd om du bør erklære anke og kan i tilfelle hjelpe deg med å skrive ankeerklæringen. Hjelp til å skrive ankeerklæringen kan du også få ved henvendelse til rettens kontor, til påtalemyndigheten eller til kontaktbetjent eller annen tilsatt i fengselet.
7. Erklæring om anke kan du sette frem skriftlig eller muntlig for den rett som har avsagt dommen, eller for påtalemyndigheten (f.eks. en statsadvokat, politiembetsmann eller lensmann). Er du fengslet, kan du også erklære anken for leder av fengselet.
8. Hvis anken blir fremmet, får du oppnevnt en forsvarer på offentlig bekostning. Du kan som oftest få den advokat du ønsker, dersom vedkommende er villig. Det offentlige vil imidlertid som regel ikke dekke merutgifter som følge av at advokaten har kontor utenfor rettskretsen. Eventuelt forsvarerønske bør fremsettes samtidig med anken eller så snart som mulig senere. Hvis det skal holdes ny fullstendig ankeforhandling, vil du bli innkalt til den. For øvrig blir du så vidt mulig varslet om rettsmøter i saken.
9. Hvis du ønsker å anke, men ikke følger disse reglene, risikerer du at anken blir avvist.

Begjæring om ny behandling ved samme rett etter uteblivelse

Hvis du ble domfelt, men ikke var til stede under hovedforhandlingen, kan du begjære saken behandlet på nytt. Vilkkåret for det er at du gjør det sannsynlig at du hadde gyldig forfall, og at du ikke kan bebreides at du ikke meldte fra i tide om dette. Begjæring om ny behandling må settes frem for den rett som avsa dommen eller for påtalemyndigheten innen to uker, dvs. senest(dato).

Betinget dom

Dersom du har fått betinget dom, betyr det at:

- a. retten har bestemt at fullbyrdsen av straffen helt eller delvis skal utsettes, eller
- b. retten har utsatt å idømme straff.

Det er i begge tilfelle fastsatt en prøvetid i dommen. Hvis du begår en straffbar handling i prøvetiden, kan retten gi en samlet dom for begge handlinger eller særskilt dom for den nye handlingen. Hvis du bryter fastsatte vilkår i den betingede dommen, kan retten bestemme at straff helt eller delvis skal fullbyrdes. Det samme gjelder hvis du ikke følger pålegg du får fra påtalemyndigheten, og ved promilleprogram pålegg du får fra kriminalomsorgen.

Samfunnsstraff

Samfunnsstraff betyr at du dømmes til å utføre samfunnsnyttig tjeneste og delta i program eller annet tiltak utarbeidet av Kriminalomsorgen i så mange timer som retten har bestemt. Kriminalomsorgen bestemmer når og hvordan straffen skal gjennomføres. Hvis du begår en ny straffbar handling før samfunnsstraffen er gjennomført, eller hvis du ikke utfører samfunnsstraffen, kan retten etter kriminalomsorgens begjæring bestemme at den subsidiære fengselsstraff helt eller delvis skal fullbyrdes.

Bot

Hvis en bot ikke blir betalt til fastsatt tid, blir den søkt innkrevet ved utlegg og tvangsfullbyrdelse. Lykkes ikke dette, må den subsidiære fengselsstraff sones.

Soning

Dersom du har særlige ønsker om tidspunkt for soning av fengselsstraff, må du henvende deg til politiet. Du vil ellers få pålegg av politiet om å møte til fastsatt tid og sted for at fullbyrdsen kan bli påbegynt.